

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీ మేల్పత్తూర్ నారాయణభట్టతిరి విరచితం

॥ శ్రీమన్నారాయణీయం ॥
(దశక - 5)

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీమతే కృష్ణాయ పరబ్రహ్మణే నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ శ్రీమన్నారాయణీయం ॥

(దశక - 5)

విరాట్ పురుషోత్పత్తిప్రకారవర్ణనం

వ్యక్తావ్యక్తమిదం న కించిదభవత్ప్రాకృక్పతప్రక్షయే
మాయాయాం గుణసామ్యరుద్ధవికృతౌ త్వయ్యాగతాయాం లయం।
నో మృత్యుశ్చ తదాఽమృతం చ సమభూన్నాహ్నో న రాత్రేః స్థితిః
తత్రైకస్తవమశిష్యథాః కిల పరానందప్రకాశాత్మనా॥ 1॥

కాలః కర్మగుణాశ్చ జీవనివహో విశ్వం చ కార్యం విభో
చిల్లీలారతిమేయుషి త్వయి తదా నిర్లీనతామాయయుః।
తేషాం నైవ వదంత్యసత్త్వమయి భోః శక్త్యాత్మనా తిష్ఠతాం
నో చేత్ కిం గగనప్రసూనసదృశాం భూయో భవేత్సంభవః॥ 2॥

ఏవం చ ద్విపరార్థకాలవిగతా వీక్షాం సిన్సృక్షాత్మికాం
బిభ్రాణే త్వయి చుక్షుభే త్రిభువనీభావాయ మాయా స్వయం।
మాయాతః ఖలు కాలశక్తిరఖిలాదృష్టం స్వభావోఽపి చ
ప్రాదుర్భూయ గుణాన్వికాస్య విదధుస్తస్యాస్సహాయక్రియాం॥ 3॥

మాయాసన్నిహితోఽప్రవిష్టవపుషా సాక్షీతి గీతో భవాన్
భేదైస్తాం ప్రతిబింబతో వివిశివాః జీవోఽపి నైవాపరః।
కాలాదిప్రతిబోధితాఽథ భవతా సంచోదితా చ స్వయం
మాయా సా ఖలు బుద్ధితత్త్వమస్మజద్యోఽసౌ మహానుచ్యతే॥ 4॥

తత్రాసౌ త్రిగుణాత్మకోఽపి చ మహాఽ సత్త్వప్రధానః స్వయం
 జీవేఽస్మిఽ ఖలు నిర్వికల్పమహామిత్యుద్బోధనిష్పాదకః |
 చక్రేఽస్మిఽ సవికల్పబోధకమహాంతత్త్వం మహాఽ ఖల్వసౌ
 సంపుష్టం త్రిగుణైస్తమోఽతిబహులం విష్ణో భవత్ప్రేరణాత్ || 5 ||

సోఽహం చ త్రిగుణక్రమాత్ త్రివిధతామాసాద్య వైకారికో
 భూయస్తైజసతామసావితి భవన్నాద్యేన సత్త్వాత్మనా |
 దేవానింద్రియమానినోఽకృత దిశావాతార్కపాశ్యశ్వినో
 వహ్నింద్రాచ్యుతమిత్రకాఽ విధువిధిశ్రీరుద్రశారీరకాఽ || 6 ||

భూమఽ మానసబుద్ధ్యహంకృతిమిలచ్ఛిత్తాఖ్యవృత్యనివృతం
 తచ్చాంతఃకరణం విభో తవ బలాత్ సత్త్వాంశ ఏవాస్పృజత్ |
 జాతస్తైజసతో దశేంద్రియగణస్తత్త్వామసాంశాత్పున -
 స్త్నూత్రం నభసో మరుత్పురపతే శబ్దోఽజని త్వద్బలాత్ || 7 ||

శబ్దాద్వ్యోమ తతః ససర్జిథ విభో స్పర్శం తతో మారుతం
 తస్మాద్రూపమతో మహోఽథ చ రసం తోయం చ గంధం మహిం |
 ఏవం మాధవ పూర్వపూర్వకలనాదాద్యాద్యధర్మానివృతం
 భూతగ్రామమిమం త్వమేవ భగవఽ ప్రాకాశయస్తామసాత్ || 8 ||

ఏతే భూతగణాస్తథేంద్రియగణా దేవాశ్చ జాతా పృథజ్ -
 నో శేకుర్భువనాండనిర్మితివిధౌ దేవైరమిభిస్తదా |
 త్వం నానావిధసూక్తిభిర్నుతగుణస్తత్త్వాన్యమూన్యావిశం -
 శ్చేష్టాశక్తిముదీర్య తాని ఘటయఽ హైరణ్యమండం వ్యధాః || 9 ||

అండం తత్థలు పూర్వస్పృష్టసలిలే -
 ఽతిష్ఠత్ సహస్రం సమాః
 నిర్భిందన్నకృథాశ్చతుర్దశజగ -
 ద్రూపం విరాడాహ్వాయం |

సాహస్రైః కరపాదమూర్ధనివహై -
ర్నిశ్శేషజీవాత్మకో
నిర్భతోఽసి మరుత్పురాధిప స మాం
త్రాయస్వ సర్వామయాత్ || 10 ||